

Adresseliste

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Høring - IVAR IKS - Søknad om tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av spylevann/slam til Håelva i Time kommune

Eventuelle merknader om spesielle forhold m.v. som det bør tas hensyn til ved behandling av søknaden kan sendes Fylkesmannen i Rogaland innen 6 uker.

Fylkesmannen i Rogaland har mottatt søknad fra IVAR IKS om tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. § 16. Søknaden omfatter utslipp av spylevann/slam fra rensing av hovedvannledning mellom Hagavatn og Orestad. Omsøkt utslippspunkt er lokalisert til Grødem i Time kommune på eiendommen gnr. 64, bnr. 2.

Kort redegjørelse av omsøkt tiltak:

Type virksomhet:	Rengjøring/spyling av hovedvannledning med utslipp til elv
Søknaden gjeld:	Utslipp av spylevann/slam til Håelva
Lokalisering:	Time kommune, Grødem, gnr. 64, bnr. 2 (koordinater: WGS 84/UTM sone 32N, N: 6511590 Ø: 307385).
Beregnet volum:	1 m ³ /s i ett døgn, ca hvert 5. år. Ingen opplysninger om mengde slam.
Beregnet innhold	Slam: 25 % organisk, 75 % uorganisk
Tidsintervall for gjennomføring:	Hvert 5. år. Ved flom høy vannføring.
Planlagt avbøtende tiltak:	Ingen rensing, spyling ved høy vannføring i elva.

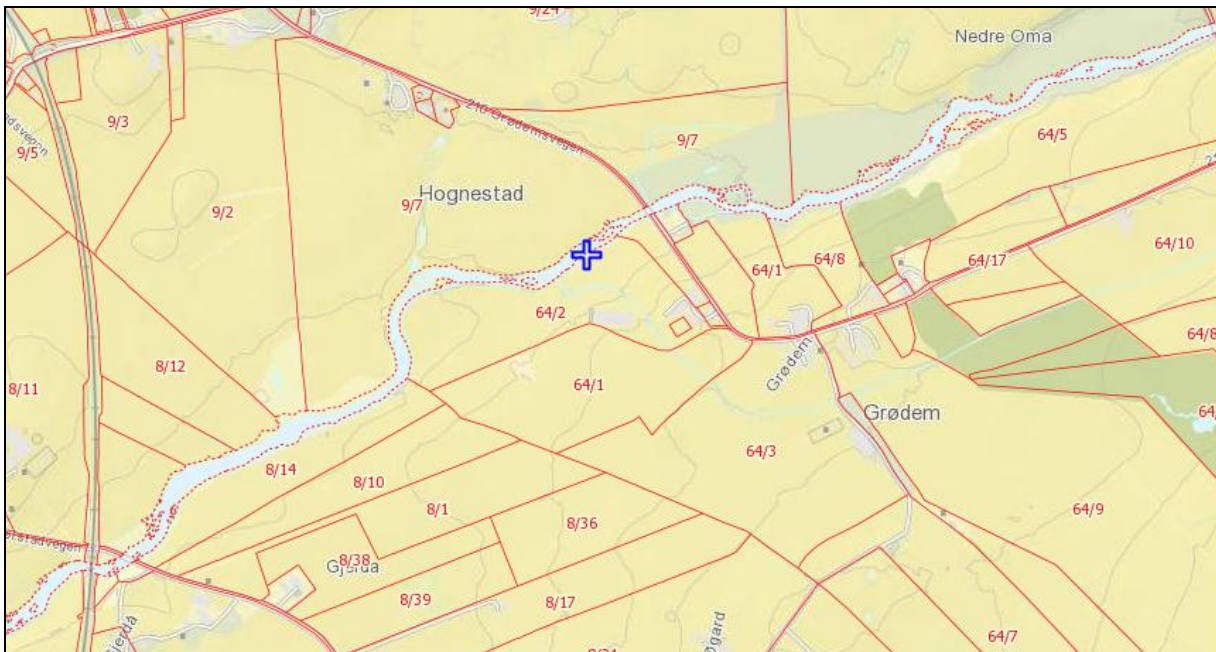

Fig.1. Kart som viser omsøkt utslippspunkt (blått kryss).

Bakgrunn/Søknad

Fylkesmannen i Rogaland har mottatt søknad fra IVAR om tillatelse til utslipp av slam/spylevann til Håelva ved Grødemsveien på Hognestad (søknadsdokumentene er vedlagt). I forbindelse med utspyling/reinsing av hovedvannledningen mellom Hagavatn og Orstad (35 km) ønsker IVAR å oppgrader eksisterende spyle/tømmeledning samt etablere ny kum med utslippsventil og energidreper i steinfylling ved elvebredden før utslipp til Håelva.

Utspyling av ledningen skal gjennomføres ca. hvert 5 år. Utslipet vil omfatte 1000 liter/sekund i ett døgn. Utspylingen er planlagt gjennomført når det er høy vannføring i elva ($> 20 \text{ m}^3/\text{s}$). Spylevannet er ikke planlagt rensert før utslipp til Håelva. Spylevannet vil inneholde noe slam fra rørveggene under spylingen. IVAR har ikke klart å beregne mengden av partikler/slam som vil tilføres elva. Basert på kontrollerte spyleforsøk fra ledningen har analyser vist at slammet kan bestå av 25 % organiskstoff og ca 75 % av uorganisk stoff. Uorganisk del er analysert for metaller som aluminium (3 %), jern (0,5 %), kalsium (0,8 %) og mangan (5,6 %). Partikkelstørrelsen/kornfordelingen i slammet er ikke kjent.

IVAR påpeker at det ikke er mulig å koble utslippet til eksisterende spillvannsledninger i området. Det er ikke avløpsledninger i nærheten av planlagt utslippssted, dessuten er dimensjoneringen av avløpsledningene ikke egnet for de aktuelle vannmengdene ($1 \text{ m}^3/\text{s}$) som må brukes under utspylingen. IVAR mener videre at det ikke vil være nødvendig eller hensiktsmessig å rens spylevannet for slam/partikler. Som avbøtende tiltak vil de gjennomføre utspylingen i en periode når Håelva har en vannføring på over $20 \text{ m}^3/\text{s}$ slik at spylevannet fortynnes med forholdet 1:20. Søker hevder at partikkelinnholdet Håelva under flom vil være høyere enn det omsøkte utslippet av spylevannet. IVAR forventer derfor ikke negative miljøvirkninger av partikkelutslippet til elva.

IVAR har i dag en tømmeledning på stedet som går direkte ut i elva. Tidligere utspyling og utslipp på stedet har vært av mindre omfang uten tillatelse etter forurensingsloven.

Fylkesmannens merknader til tiltaket

Midtre og nedre deler av Håelva har i følge arbeidet med vannforskriften blitt karakterisert til å ha henholdsvis *Moderat* og *Dårlig* økologisk tilstand. Omsøkt utslipp ved Grødem ligger i vannforekomsten *Håelva midtre del*. Økologisk tilstand i vannforekomsten er i følge Vann-Nett¹ påvirket av avløp fra spredt bebyggelse og avrenning fra fulldyrket mark samt fysiske endringer av elveløpet.

Håelva er vernet mot kraftutbygging og inngår i Verneplan for vassdrag I ([St. prp. nr. 4 \(1972-73\)](#)). Elva har verdifulle bestander av anadrome laksefisk som laks og sjøørret. Laksestammen har et spesielt vern gjennom at Håelva er et Nasjonalt laksevassdrag og sjøområdet utenfor utløpet av elva har fått status som Nasjonal laksefjord (Kysten Jæren-Dalane) jf. [St. prp. Nr 79 \(2001-2002\)](#). Håelva har også verdifulle bestander av elvemusling. Elvemusling finnes i dag fra Fotland, like ovenfor Fotlandsfossen, til Hå nær utløpet i sjøen (ca. 16,5 km). Tidligere fantes elvemusling i bra bestander i hvert fall opp til Undheim. Bestanden gikk kraftig tilbake i de øvre delene etter 1970-tallet, og er helt eller delvis forsvunnet på nær 9 km elvestrekning. På grunn av manglende rekruttering står bestanden av musling i fare for å forsvinne ut av vassdraget. Fylkesmannen har derfor fått gjennomført en problemkartlegging med tilknytning til elvemusling i Håelva og forslag til tiltaksplan for å ta vare på og styrke bestanden i vassdraget. Arbeidet er publisert i rapporten: [NINA Rapport 911](#). Et av de viktigste forslagene for til tiltak er å redusere næringstilførselen og redusere mengden suspenderte partikler eller graden av uklarhet/grumsethet (turbiditet). I tillegg til viktig en forekomst av elvemusling i tiltaksområdet er det i følge Miljødirektoratet sin *Naturbase*² registrert naturtypen *Viktig bekkedrag* i form av en kanal på Grødem med utløp til Håelva like nedenfor tiltaksområdet.

Fylkesmannen skal behandle søknaden i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6 (forurensningsloven), §§11 og 16.

Utlekking til offentlig ettersyn

Søknaden blir lagt ut til offentlig på Rådhuset i Time kommune og på Fylkesmannen i Rogaland sin internettside www.fylkesmannen.no/rogaland under «Miljø og klima» og «Høringar».

Uttalelser fra interesserte sendes til Fylkesmannen innen 6 uker fra utleggingstidspunktet.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvern sjef

Stig Sandring
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Stig Sandring
Saksbehandler telefon: 51568931
E-post: fmrossa@fylkesmannen.no

¹ [Vann-Nett](#): system for lagring av miljøinformasjon for faglige institusjoner, interessegrupper, myndigheter og allmenheten. Miljødata skal gi grunnlag for planlegging og gjennomføring av tiltak som skal sikre god miljøtilstand i tråd med vannforskriften.

² [Naturbase](#): Fagsystem fra Miljødirektoratet som gir den offisielle oversikten over verneområder, statlig sikrede friluftslivsområder og kartlagte områder med utvalgte naturtyper og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter.

Vedlegg:

1. Søknad
2. Kumskisse-Utløpskum
3. Bilde av steinfylling utløp
4. Vannledning kart profil
5. Tillegg 1 til søknad 24.9.2014
6. Tillegg 2 til søknad 23.12.2015

Adresseliste:

Håelva elveeigarlag v/Paul O. Undheim	Undheimvegen 410	4342	UNDHEIM
NJFF-Rogaland	Postboks 313	4291	KOPERVIK
Sissel Lye (64/2)	Grødemsveien 107	4346	BRYNE
Lars Risa Taksdal (9/7)	Grødemsveien 27	4346	BRYNE
Torbjørn Haugland (8/14)	Njølstadvegen 283	4346	BRYNE
NVE Region Sør	Postboks 2124	3103	TØNSBERG
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	STAVANGER

Kopi u/vedlegg:

Time kommune	Postboks 38	4349	BRYNE
IVAR IKS v/Odd Hummervoll	Postboks 8134 Forus	4069	STAVANGER